

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**



**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

**Збірник
матеріалів VII Всеукраїнської
науково-методичної конференції**



**09-11 квітня 2025 року
м. Одеса**

*Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти», 09-11 квітня 2025 р.*

УДК 378 (043)
О-40

О-40 Забезпечення якості вищої освіти [Електронний ресурс]: матеріали VII Всеукраїнської науково-методичної конференції 09-11 квітня 2025 р. / ОНТУ; редкол.: Трішин Ф.А., Ланженко Л.О., Риженко Л.Д. та ін.; Одес. нац. технолог. ун-т. – Одеса: ОНТУ, 2025 – 744 с.

Збірник містить матеріали пленарних доповідей, доповідей про сучасні аспекти та методологічні особливості забезпечення якості освітньої діяльності (секція 1), інформаційні технології та їх використання як складової якісного навчання (секція 2) та фахову передвищу освіту як складову механізму забезпечення якості вищої освіти (секція 3).

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори тез доповідей. Матеріали друкуються мовою оригіналу. Передрукування матеріалів збірника дозволяється лише за згодою організаційного комітету. Ліцензія СС-ВУ- 2025.

УДК 378 (043)

**© Одеський національний технологічний
університет, 2025**

УДК 378.04:37.01
ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОСТІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

О.А. Листопад, І.К. Мардарова, Н.М. Гуданич
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса

Сучасний розвиток освіти неможливий без використання інформаційно-цифрових технологій, які відіграють ключову роль у формуванні навичок самостійної освітньої діяльності здобувачів вищої педагогічної освіти. Дедалі зростаючий потік інформації, вимоги до педагогічної мобільності та необхідність адаптації до швидких змін у сфері освіти зумовлюють потребу в удосконаленні цифрової компетентності майбутніх педагогів. Інформаційно-цифрові технології сприяють не лише зручному доступу до освітніх матеріалів, але й забезпечують можливості для активної самостійної освітньої діяльності, розвитку критичного мислення та формування навичок самоменеджменту. Впровадження цифрових ресурсів, таких як електронні освітні платформи, онлайн-курси, інтерактивні симуляції та адаптивні системи організації освітньої діяльності, дозволяють здобувачам вищої освіти ефективніше засвоювати освітній матеріал та розвивати навички самостійного прийняття рішень [4].

Особливого означене питання набуває у сфері педагогічної освіти, оскільки майбутні викладачі мають не лише опановувати цифрові інструменти для власної організації освітньої діяльності, а й навчатися ефективно використовувати їх у своїй професійній діяльності, що вимагає змін у підходах до організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, а також активного впровадження змішаного навчання, дистанційних технологій і засобів штучного інтелекту. Актуальність проблеми використання інформаційно-цифрових технологій у процесі формування навичок самостійної освітньої діяльності здобувачів вищої освіти зумовлена потребою модернізації освітнього середовища, підвищення рівня цифрової грамотності майбутніх педагогів та створення умов для їхньої ефективної професійної підготовки [5].

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування, розробка та впровадження ефективних методичних підходів і цифрових інструментів, які сприяють розвитку автономної організації освітнього процесу, формуванню критичного мислення та навичок самоменеджменту майбутніх педагогів, а також підвищенню рівня їхньої цифрової компетентності для успішної професійної діяльності.

Аналіз наукової літератури [1; 2; 3] засвідчив, що у сучасному світі цифрові технології відіграють ключову роль у забезпеченні ефективної організації освітнього процесу. Вища освіта вимагає від студентів високого рівня самостійності, що потребує розвинених навичок самостійної освітньої діяль-

ності. Використання інформаційно-цифрових технологій сприяє формуванню означених навичок, підвищенню мотивації та ефективності освітнього процесу.

Уточнено сутність поняття «інформаційно-цифрові технології» – це сукупність методів, процесів і технічних засобів, що використовуються для створення, зберігання, обробки, передачі та використання інформації в цифровому форматі. Інформаційно-цифрові технології в освіті – використання цифрових засобів та інформаційних технологій для вдосконалення освітнього процесу, підвищення ефективності викладання та покращення доступу до освітніх ресурсів. Основні складові інформаційно-цифрових технологій: апаратне забезпечення – комп'ютери, сервери, мобільні пристрої, мережеве обладнання тощо; програмне забезпечення – операційні системи, прикладні програми, бази даних, хмарні сервіси; комунікаційні технології – інтернет, мобільний зв'язок, бездротові мережі; кібербезпека – захист даних, антивірусні системи, шифрування інформації; інтелектуальні технології – штучний інтелект, машинне навчання, великі дані.

Встановлено, що розвиток автономії, критичного мислення, самоменеджменту та цифрової компетентності базується на теоріях конструктивізму, андрагогіки та саморегульованого навчання. Автономія передбачає здатність майбутнього педагога самостійно організовувати свою освітню діяльність, ухвалювати рішення щодо професійного розвитку та ефективно використовувати освітні ресурси (наприклад, студенти педагогічних спеціальностей можуть створювати власні навчальні плани, обираючи теми для досліджень та розробляючи методичні матеріали).

Доведено, що критичне мислення дозволяє аналізувати інформацію, оцінювати її достовірність і приймати обґрунтовані рішення. Прикладом може бути виконання завдань з аналізу статей або участь у дебатах, де студенти мають доводити свою позицію на основі перевірених фактів. Самоменеджмент включає навички управління часом, постановки цілей та самоконтролю. Практичним рішенням може бути ведення особистого щоденника або використання застосунків для тайм-менеджменту, таких як Trello чи Notion. Цифрова компетентність визначає здатність використовувати сучасні технології для навчання, комунікації та професійного розвитку (наприклад, майбутні педагоги можуть створювати інтерактивні презентації за допомогою Canva або вести освітні блоги).

З'ясовано, що для ефективного розвитку автономії, критичного мислення, самоменеджменту та цифрової компетентності використовуються такі підходи: проєктне навчання – сприяє розвитку автономії та самоменеджменту через виконання освітніх проєктів (наприклад, студенти можуть створювати авторські навчальні курси на платформах Moodle або Google Classroom); проблемно-орієнтоване навчання – стимулює критичне мислення через аналіз реальних освітніх ситуацій (прикладом може бути розробка стратегії вирішення конфліктної ситуації); фліппед-методика (перевернуте навчання) – розширює можливості розвитку освітньої автономії та застосування цифрових

інструментів (наприклад, викладач може надавати студентам відеолекції для перегляду вдома, а заняття використовувати для практичних обговорень); гейміфікація – сприяє залученню студентів до освітнього процесу через використання ігрових елементів (наприклад, створення тестів у Kahoot або організація командних змагань у формі квестів);

Зафіксовано, що для формування навичок самостійної освітньої діяльності здобувачів вищої освіти використовуються такі інструменти: платформи для онлайн-навчання (Moodle, Google Classroom, Coursera, EdX) – забезпечують доступ до освітніх матеріалів та інтерактивну взаємодію (наприклад, студенти можуть проходити онлайн-курси від провідних університетів та отримувати сертифікати); інтерактивні сервіси (Padlet, Mentimeter, Kahoot) – стимулюють активну участь в освітньому процесі (прикладом є використання Mentimeter для інтерактивних опитувань під час лекцій); інструменти для управління завданнями (Trello, Notion, Asana) – допомагають організовувати освітню діяльність (студенти можуть створювати списки завдань, відстежувати прогрес і планувати власну освітню траєкторію); цифрові ресурси для аналізу інформації (FactCheck, Google Scholar) – сприяють розвитку критичного мислення (наприклад, під час написання наукових робіт студенти можуть використовувати Google Scholar для пошуку рецензованих статей).

У ході дослідження обґрунтовано, що розвиток автономії, критичного мислення, самоменеджменту та цифрової компетентності є важливим напрямом підготовки майбутніх педагогів. Використання сучасних методичних підходів та цифрових інструментів сприяє формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифрової трансформації освіти. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку адаптивних освітніх технологій, що підвищать рівень підготовки майбутніх педагогів до викликів сучасного освітнього середовища.

Список літератури

1. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: словник. Київ: ЦП Компрінт, 2019. 134 с.
2. Листопад О. Творчі завдання як засіб розвитку творчих здібностей старших дошкільників. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота.* 2011. Вип. 23. С. 78–81.
3. Листопад О. А., Мардарова І. К. Модульний курс «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми»: навчальний посібник для студентів зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 192 с.
4. Листопад О. А., Мардарова І. К. Теоретико-методичні засади формування готовності майбутніх вихователів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації пізнавальної діяльності дошкільників: моногр. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 206 с.
5. Пшенична І. Використання інформаційних технологій у процесі формування навичок самостійної освітньої діяльності здобувачів вищої освіти

ти. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2023, № 10 (8), С. 47–53. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol10i8-007>

УДК 37.018.43:341.31

ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

О.В. Тарасова, Л.М. Головаченко

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

В умовах війни більшість закладів вищої освіти надають перевагу дистанційній формі навчання. Українська освіта переживає період адаптації до функціонування в нових кризових умовах. На початок повномасштабного вторгнення заклади освіти вже мали спеціально розроблені теоретичні й практичні матеріали для використання у дистанційному навчанні, що дозволило надавати якісні освітні послуги в сучасних складних умовах.

Мета дослідження – вивчення впливу воєнного конфлікту на стан вищої освіти в Україні та виявлення викликів та можливостей, що виникають в умовах дистанційного навчання.

Для дослідження особливостей вищої освіти в умовах воєнного стану використано методи аналізу і синтезу, порівняння й узагальнення.

Дистанційне навчання дозволило вирішити низку проблем в освіті України в складних умовах воєнного стану. Проте воно також потребує об'єднання зусиль здобувача вищої освіти та викладача для досягнення результатів у засвоєнні знань. Аналітичні дослідження прогнозують, що дистанційне навчання – це основна форма навчання у майбутньому. Інтерес до дистанційного навчання пояснюється глобальними змінами на ранку праці. По-перше, ІТ-технології набули невід'ємного значення у всіх сферах людського життя. По-друге, здобувачі освіти стали більш мобільними, а тому дистанційне навчання допомагає підтримувати цю мобільність і акумулювати досвід і знання.

Дистанційне навчання в умовах російської військової агресії стало провідною формою організації навчального процесу в Україні, виходячи з основних принципів: самостійності, науковості, систематичності, доступності, наочності, індивідуальності та активності всіх учасників освітнього процесу. Основною перевагою дистанційного навчання в Україні є можливість залучення до навчального процесу більшої кількості здобувачів освіти в умовах війни. Витрати на забезпечення процесу навчання у дистанційній формі є меншими, ніж в оф-лайн, що також є вагомим для кризового періоду в економіці. Відбувається переорієнтація з паперових носіїв інформації на електронні. Електронні посібники, підручники, методичні рекомендації, тести, сприяють збереженню навколишнього середовища. З огляду на це дистанційне навчання стає гідною альтернативою традиційної форми, адже дає змо-